

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Ecclesia, Qvæ Est in Purgatorio

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XI. Idem asseritur ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53890](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53890)

quàm durum sit homini dissoluto apprehendere disciplinam, verboſo ſilentium pati, & agari ſolito ſtabilem permanere, ſed durius, & multò durius erit futuras illas moleſtias tolerare.

LACTANTIUS lib. 7. cap. 21. Quorum peccata pondere aut numero praua luerint, perſtringentur igne atque ambulentur, &c.

HILARIUS in Pſal. 118. in illud; Concupiuit anima deſiderare iudicia iuſtitia tuae: Nobis, inquit, eſt ille indefeſſus ignis obeundus, in quo ſubeunda ſunt grauiſſima illa expianda peccata anima ſupplicia.

CAPVT XI.

Idem aſſeritur ratione.

ARGUMENTVM QVARTVM ex rationib⁹. PRIMARATIO; Quaedam peccata ſunt venialia, ſolaque temporali poena digna. At fieri poteſt, vt cum folis talibus homo decedat ex hac vita, igitur neceſſe eſt in alia vita poſſe purgari.

Esſe autem quaedam peccata venialia probatur ex Iacobo, qui ſic ait Iacobi 1. *Vnusquiſq³, tentatur à concupiſcentia ſua; concupiſcentia, cum conceperit, parit peccatum; peccatum, cum conſummatum fuerit, generat mortem.* Hic deſcribitur peccatum veniale ex imperfectione actus. Neque locum hic habet diſtinctio hæreticorum de imputatione; nam Iacobus explicat proceſſum peccati ſecundum ſe, ac docet, poſt tentationem concupiſcentia, quæ ſine peccato eſſe poteſt, continuò ſequi peccatum, ſi quis non caueat; nam ex concupiſcentia oritur delectatio in parte inferiori, quæ nonnullum peccatum eſt, non tamen mortiferum, ſi non adſit conſenſus mentis deliberatus; idè enim ſubiungit: *Peccatum & verò ſi conſummatum fuerit, accedente nimirum pleno conſenſu, generat mortem.*

Præterea 1. Cor. 3. *Qui ſuperadificat ligna, fœnum, ſtipulas, ſaluus erit quaſi per ignem.* Hic deſcribitur veniale ex leuitate materia, & quomodocunq^{ue} intelligamus verba Apoſtoli ſiue de hac vita, ſiue de alia, ſiue de doctrina, ſiue de omnibus operibus, neceſſariò cogimur exponere per ligna, fœnum, ſtipulas, peccata venialia, quando quidem qui iſta habet, ſal-
uatur

uatur quasi per ignem. A V G V S T I N V S lib. 83. quæst. 26. *Alia, inquit, sunt peccata infirmitatis, alia imperitiæ, alia malitiæ; infirmitas contraria est virtuti, imperitiæ sapientiæ, malitiæ bonitati; quisquis igitur nouit quid sit virtus, & sapientiæ Dei, potest existimare quæ sint venialia peccata; & quisquis nouit quid sit bonitas Dei, potest existimare quibus peccatis certa pœna debeatur, & hic, & in futuro seculo, quibus benè tractatis, probabiliter iudicari potest, qui non sint cogendi ad pœnitentiã luctuosam & lamentabilem, quamuis peccata fateantur; & quibus nulla omnino speranda sit salus, nisi sacrificium obtulerint Deo, spiritum contribulatum per pœnitentiã.*

Probatur VLTIMO ratione; nam intelligibile non est, quomodo verbum ociosum ex natura sua dignum sit perpetuo odio Dei, & sempiternis flammis; hîc enim in terris stultissimus haberetur, qui ob leuissimam offensionem amici, nec malo animo factam, nollet amplius esse amicus, immò vsque ad mortem persequeretur eum: quem amicum paulò antea habuerat; maneat igitur, quædam esse peccata venialia, ac sola pœna temporaria digna. Quod autem cum eiusmodi peccatis aliqui interdum de hac vita migrent, ac proinde in alia vita purgatione temporali egeant, probatur hoc modo. Potest quis, dum moritur, habere voluntatem permanendi in peccato veniali, igitur tale peccatum deleri in morte non potest; præterea cum *septies in die cadat iustus*, vt dicitur Prouerb. 24. & multi moriantur repente, quomodo credibile est non mori aliquos cum peccato veniali? Hæc est igitur prima ratio.

SECUNDA ratio; Cùm reconciliantur Deo peccatores, non dimittitur semper cum peccato tota pœna temporalis: at potest fieri, & sæpe fit, vt in tota vita aliquis non satisfecerit plenè pro temporali illa pœna; ergo necessario statui debet Purgatorium. probatur maior propositio breuiter; nam alibi ex professo probabitur, 2. Reg. 12. cum Dauid dixisset: *Peccanti Domino*, ait Propheta: *Deus quoque transtulit à te iniquitatem, sed quia blasphemare fecisti inimicos nomen Domini, filius qui natus est tibi morte morietur.* Num. 12. Cùm Maria murmurasset contra Dominum, punita est morbo lepræ: orante autem pro ea Mose, dimissa est ei culpa, & tamen pœnam voluit Deus vt illa lucret per vnã hebdomadam.

Ad hæc & similia respondet Calvinus lib. 3. Institut. cap. 4. §. 31. duo esse genera flagellorum Dei; quædam enim sunt propriè pœnæ, & infliguntur à Deo vt iudice in vindictam peccatorum præteritorum, vt iustitiæ satis fiat; quædam autem sunt castigationes, quæ infliguntur à Deo vt patre, non in vindictam peccatorum præteritorum, sed ad futurorum remedium, nimirum vt homo admoneatur flagello, ne iterum facilis sit ad peccandum. Primum genus, inquit Calvinus, ad solos inimicos pertinere, secundum ad solos amicos; & proinde cum non sint istæ pœnæ ex iustitia luendæ, non esse opus vt maneat earum debitum post mortem, quando non est periculum recidendi in peccatum.

At frustra laborat Calvinus; nam etsi fatendum est, flagella iustorum esse etiam paternas castigationes, & remedia contra peccata futura, tamen simul est agnoscenda vera pœna & satisfactio debita culpæ præteritæ ex iustitia, quod sic probatur; nam in primis 2. Reg. 12. exprimitur causa cur puniretur Dauid, & non dicitur ne iterum pecces, sed: Quia blasphemare fecisti nomen Domini.

Deinde mors est vera pœna peccati originalis, & eam luunt homines iusti, non vt abstineant à peccato, sed vt satisficiant iustitiæ diuinæ: quod patet, quia non est inflicta à Deo post peccatum, vt sunt castigationes paternæ, sed est lege statuta ante peccatum tanquam pœna peccati, & eadem perseuerat post peccatum & peccati remissionem, vt patet Gen. 2. Quacunque die comederis, morte morieris. Et Rom. 5. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intrauit, & per peccatum mors, in quo omnes peccauerunt. Et Rom. 6. Stipendium peccati mors. Et Calvinus ipse lib. 2. Institut. cap. 1. §. 8. apertè confitetur, mortem veram esse peccati pœnam; denique quomodo potest esse mors flagellum paternum ad peccatum cauendum institutum? Qui enim moritur, non potest amplius emendari.

Præter mortem istam communem, quæ est pœna peccati originalis, habemus alia exempla in Scriptura eorum, qui puniti sunt morte violèta, cum eis remissum esset peccatum, cum tamen mors non possit esse paterna castigatio in remedium peccati futuri; nam Exod. 32. Deus pepercit populo orante Mose, & tamen Moses in vindictam peccati iussit occidi

cidi multa millia de populo sine vlllo delectu. & similiter Numer. 14. Cùm populus murmurasset, & Deus placatus à Mose fuisset, plurimi tamen in deserto perierunt. Incredibile est autem ex tot millibus nullum fuisse quem delicti pœnituerit. 3. Regum 13. Propheta Domini quia inobediens fuit voci Domini, à leone extinguitur, iuxta quod ei ab altero Propheta prædictum fuerat, & tamen vt intelligeremus ei culpam antea remissam fuisse, & sanctè illum obiisse, neque eius cadauer, neque iumentum, quo vectus fuerat, leo tetigit, sed vtrumque potius custodiuit, donec venerunt, qui eum sepelirent; denique 1. Corinth. 11. dicitur: *Ideo inter vos multi imbecilles, & dormiunt multi,* vbi, vt exponunt Ambrosius & alij, Apostolus indicat in primitiua Ecclesia multos eorum qui indignè communicabant, morte à Deo punitos fuisse, quibus tamen culpam antea remissam patet ex eo quod Apostolus subiungit: *A Domino corripimur, ne cum hoc mundo damnemur.*

His accedant duo clarissima B. AVGVSTINI testimonia. Primum est tractat. 124. in Ioan. *Cogitur homo tolerare etiam remissis peccatis, quamuis vt in eam veniret miseriam primum fuerit causa peccatum; productior est enim pœna quàm culpa, ne parua putaretur culpa si cum illa finiretur & pœna: ac per hoc vel ad demonstrationem debita miseria, vel ad emendationem labilis vita, vel ad exercitationem necessariam patientia, temporaliter hominem detinet pœna etiam quem iam ad damnationem sempiternam reum non detinet culpa.* Secundum est in Psal. 50. *Veritatem, inquit, dilexisti, hoc est, impunita peccata eorum etiam quibus ignoscis non dimisisti, sic prerogasti misericordiam vt seruares & Veritatem, ignoscis confitenti, ignoscis, sed seipsum punienti, sic seruetur misericordia, & Veritas.*

Probatum iam assumptio huius argumenti; nam multi qui plurima peccata commiserunt, in articulo mortis conuertuntur, quando nullam possunt agere pœnitentiam; ex quo certè illud sequitur, vt post hanc vitam satisfacere debeant. Respondent in morte deleri omnia. CONTRA; nam mors est pœna peccati originalis, & ideo communis omnibus etiam infantibus, ergo pro actualibus debet inueniri alia pœna. Præterea Deus iniuste ageret, nec videretur habere prouidentiam

tiam rerum nostrarum, si vna & eadem pœna, id est, naturali morte puniret peccata magna, & parua, multa & pauca.

TERTIA ratio sumitur a communi opinione omnium Gentium: id enim confitentur Hebræi, Mahumetani, Gentiles, ii que tam Philosophi, quàm Poëtæ. De HEBRÆIS patet ex lib. 2. Machabæorum, cap. 12. nam saltem fides adhibenda est ei libro quæ adhibetur Liuio; præterea Iosephus filius Gorionis in libro de bello Iudaico, cap. 91. indicat Iudæos consueuisse orare pro mortuis, non tamen pro illis qui se interimunt.

De MAHUMETANIS patet de Alcorano, vbi Purgatorium disertè confitentur. De ETHNICIS patet ex Platone in Gorgia, & in Phædone; ex Cicerone in somnio Scipionis in fine; & Virgil. 6. Æneid. *Ergo exercentur pœnis, Seterumque malorum supplicia expendunt.* & ex Claudiano lib. 2. in Rufinum circa finem:

*Quos ubi per varios amnes, per mille figuras
Egit Lethæo purgatos flumine, &c.*

Neque dicat aliquis hoc potius argumentum esse erroris, & fabularum, quandoquidem id sentiunt Ethnici & Mahumetani; nam illa in quibus omnes ferè nationes conueniunt, vix possunt aliunde prouenire, quàm à naturali lumine omnibus hominib⁹ communi. quæ enim sunt excogitata & conficta ab hominibus, varia sunt, & diuersa pro Gentium varietate. sicut ergo Deum esse, in quo omnes nationes conueniunt, dicimus verissimum esse, nec tamen recipimus in particulari Deos varios & multiplices, quos sibi quælibet natio fabricauit; & sicut post hanc vitam esse pœnas, & præmia, in quo etiam conueniunt omnes, recipimus vt verum, nec tamen recipimus varias fabulas, quibus hoc explicant (nam esse pœnas, & præmia post hanc vitam docuit omnes homines cognitio diuinæ prouidentia, fabulas autè ex se finxerunt) ita etiam Purgatorij confessionem, in qua omnes ferè Gentes conueniunt, oportet dicere esse confessionem luminis naturalis; eiusdem enim prouidentia diuinæ cognitio docuit Purgatorium, quæ docuit infernum, & paradysum, saltè generali & confuso quodam modo, quia nimirum videmus pœnas, & præmia ita distribui in hac vita, vt plura bona habeant mali,

mali, & plura mala boni vt plurimum; inde indicamus diuinam prouidentiam in aliam vitam distulisse iudicium, & veram distributionem præmiorum, & pœnarum.

Rursum videmus ex iis, qui migrant ex hac vita, alios esse valde bonos, alios valde malos, alios mediocriter bonos, & mediocriter malos; quocirca iudicamus naturali lumine esse post hanc vitam pœnas æternas pro valde malis, præmia æterna pro valde bonis, ac pœnas temporarias, & per eas transitum ad præmia pro iis qui sunt mediocriter mali, vel boni. hanc rationem sequutus est Plato, & alij, qui solo lumine naturali præditi Purgatorium esse confessi sunt.

QVARTA ratio sumitur ab apparitionibus animarum, quæ se in Purgatorio esse renunciauerunt, atque opem à viuis implorauerunt, quas apparitiones cum viri grauisimi re-
tulerint, non immeritò veras fuisse credimus, rideant licet Lutherus, & Magdeburgenses. S. GREGORIVS lib. 4. Dialogor. cap. 40. scribit de anima Paschasij, quæ in Thermis Puteolanis apparuit S. Germano Episcopo, & eius precibus liberata est. & cap. 55. scribit aliud simile exemplum; & præterea de quodam Monacho suo, pro quo triginta Missas ipsemet Gregorius dici iussit, & ex eius apparitione didicit liberatum.

Gregorius TYRONICVS libro de gloria Confess. cap. 5. scribit, B. Martino S. virginem quandam nomine Vitalinam iam defunctam significasse se adhuc in Purgatorio degere ob leue quoddam peccatum, ac paulò post precibus eiusdem S. Martini liberatam.

Petrus DAMIANI in epist. ad Desiderium scribit, B. Seruerinum Coloniensem Episcopum apparuisse cuidam Presbytero eiusdem Ecclesiæ, eique significasse se in Purgatorio grauitè torqueri, quòd horas canonicas non distinctis temporibus persoluisset, sed mane omnes horas simul coaceruasset, vt tota die negotiis Imperialibus liberius vacare posset.

BEDA lib. 3. historiæ Anglorum, cap. 19. scribit, B. Fursem à mortuis resurgentem narrasse multa quæ vidit de purgatoriis pœnis, & lib. 5. cap. 13. refert mirabilem visionem cuiusdam Diethelmi, qui similiter mortuus, & postea reuiuiscens mira narrauit de inferno, purgatorio, & paradiso, &

vita eius sequens, ac fructus spiritualis, quem in aliis multis operatus est, testabatur veram fuisse visionem.

S. BERNARDVS in vita B. Malachiae refert, B. Malachiae sororem eius defunctam non semel apparuisse cum adhuc in purgatoriiis pœnis degeret, & tandem, frequenti Eucharistiae ad Deum oblatione liberatam. Et lib. I. vitae B. Bernardi, capit. 10. refert Gulielmus Abbas, qui vitam S. Bernardi scripsit, ipso adhuc viuento, apparuisse aliquando B. Bernardo vnum ex defunctis Monachis, in Purgatorio laborantem, & precibus, ac sacrificiis viri sancti paulò post liberatum. quod exemplum ipsum B. Bernardum narrare solitum scribit auctor eius vitae.

Lib. I. vitae B. Anselmi similiter legimus, B. Anselmum annum integrum institisse sacrificiis quotidianis, & tandem apparente sibi amico defuncto, pro quo tamdiu orauerat, didicisse eum de Purgatorio liberatum. plura similia legi possunt apud Vincentium lib. 23. speculi historialis, in relationibus S. Brigittae, & in vita Christinae mirabilis: sed quae attulimus sunt magis authentica.

Respondent Magdeburgenses, esse fabulas. At nec est credibile, tam sanctos viros decipere voluisse, neque etiam ipsos deceptos fuisse, cum haberent spiritum discretionis, & essent amici Dei.

VLTIMA ratio esse potest, quia ista opinio, quae tollit Purgatorium, non solum est falsa, sed etiam perniciosa: siquidem homines socordes facit in peccatis cauendis, & bonis operibus faciendis. Qui enim cogitat nullum esse Purgatorium, sed omnia peccata per mortem aboleri in iis qui moriuntur cum fide, facile dicit apud se; Quorsum ego laboro in ieiuniis, precibus, continentia, elemosynis? Cur fraudo cor meum deliciis & voluptatibus? quandoquidem in morte siue pauca, siue multa peccata habuero, omnia delebuntur. At qui cogitat remanere praeter Gehennam, ignem acerrimum Purgatorij, & quidquid hinc deletum non fuerit per debitae pœnitentiae opera ibi diluendum, certè diligentior, cautior-
que euadit.

